

سەرنىگونى و شۇرش و سۆسىالىزم

(نامە بۇ ھەمىدى تەقوايى و فاتىحى شىخ)

ژمارە: 7006

بەرورار: 17ى جولای 99

مەنسور ھىكمەت

فاتىح گيان، ھەمىد گيان

گفتوگۇگەم بەدەست گەشت. بەبروای من ئەم بابەتە لىكدانەوھەيەك لە مەسەلەى ئەوزاعى سىياسى و ستراتىژى سىياسى حزب لەخۇ دەگرىت كە بلاوكردنەوھى، بە لەبەرچاوغرتنى گرنكى باسەكەو ئىعتىبارى ئەو كەسەى گفتوگۇى لەگەل كراو، قالىبىكى بىمرونەو وشك ئەسەپىنى بەسەر ئاسۇى سىياسى حزبو تىگەشتىنى ئىمە بۇ رەوتى رووداوەكانى ئايندە لە ئىراندا. بەم پىيە ئەم وتارە (مەبەستى گفتوگۇگەيەو) لەرووى عەمەلىيەو بە ھەلۆيىست دەرپىنىكى قەتەى لەسەر رەوتى عەمەلىيە ئەوزاعى سىياسى دەزمىردىت كە بەبروای من بىرپارى پەيوەست بە جمھورى سۆسىالىستى مەبەستىكى لەم جۇزەى نەبوو. من لەبەرئەوھە لەگەل ئەم لىكدانەوھە نىم چونكە ئەوزاعى ئايندەى ئىران زۇر سادە ئەكاتەوھو وىنايەكى مىسالى لە رەوتى رووداوەكان دەنىتە جىگای ھەموو ئەگەرە واقەيەكانو ھەربەم پىيە جۇرئىك لە بىنىنى يەكلايەنەو بىمرونەو تەنانەت سادەئەندىشى لەشيوەى ھەلۆيىستى حزبدا دروست دەكات. رىگەم بەدەن ئەمانە ھەندىك روون بكەمەوھە.

وینای بابەتەكەى ھەمىد ئەمەيە. لە ئىران ھەتەمەن شۇرش بەرپادەبىت. شۇرش جمھورى ئىسلامى سەرنىگون دەكات. چىنى كرىكار، بەپشتىوانى زۇرىنەى ھەرەزۇرى خەلگى جمھورى سۆسىالىستى بەرپادەكات. ديارە ئەم وىنايە ھەلە نىيە، چونكە بەھەرچال يەككە لەو ئەگەرەنەى كە رەنگە رووبدات. بەلام راست نىيە، چونكە گۇمەلئىك ئەگەرى مومكىنى تر رەتدەكاتەوھە. بابەتەكەو سازدەرى گفتوگۇگە چەند شتىكى دىكەشيان بەفەرز وەرگرتووه كە جىگەى پرسیارن.

ئەوھى كە شۇرشىك لە ئىراندا دەستى پىكردووهو لەسەرۇبەندى ھەلگىرساندایە، ئەوھى كە حزبى گۇمۇنىستى كرىكارى بە ھەلگرتنى ئەم شىعارە (مەبەست لە پەسەندكردن و بەرزكردنەوھى شىعارى "جمھورى

سۆسىالىستى"یەو) شۇرش بەشتىكى ھەتمى دەزانى. ئەوھى كە لەمە بەدوا دەكرى ھىزەكان بەسەر بەرەى شۇرش و بەرەى دژى شۇرشدا دابەش بكرىن. ئەوھى كە ئەم شۇرشە شۇرشىكى ھەمەگانىيە. ئەوھى كە مەبەست لە شۇرش، شۇرش لەدژى رزىمى ئىسلامىيەو بە سەرنىگونكردنى رزىم شۇرشىش سەردەكەوئى. ئەم فەرزانە بە بروای من ھەموویان جىگەى پرسیارن.

۱-بەبروای من سەرنىگونى و شۇرش بەيەكەوھە گرئیان نەخواردووه. سەرنىگونى بەبى شۇرشىش ئىمكانى ھەيەو موختەمەلە. سەرنىگونى دەتوانى بەرەنجامى پىرۆسەيەكى سەربازى، قەيران و ھەرچ و مەرج، پىرۆسەى عوسيانى مەدەنى و كردار و پەرچەكردارى ئىنتخاباتىو... ھتدیش بىت. دەتوانى بەرەنجامى سەركەوتنى گۇمەلئىك ھىزبىت بەدەرلە ھىزە شۇرشىگىرەكان يان بەوانىشەوھە.

بەبروای من بە ئىحتمالى زۇر سەرنىگونى نەك بەرەنجامى شۇرش دەبىت لە ئىراندا، بەلكو يەككە دەبىت لە ساتەكانى دەستپىكردنى شۇرش. بەبروای من شۇرش لە ئىراندا بە رووخانى جمھورى ئىسلامى ئىنجا دەستپىدەكات، وە نەبەردە چىنايەتىيە جدىترەكان دواى رووخان دەبىت. بەبروای من لە سەرنىگونىدا زۇرئىك بەشدارى دەكەن، بەلام لە شۇرشدا، كرىكاران "زۇرىنەى ھەرە زۇرى خەلگ" يان لەگەلدا نابىت.

2-جمھورى سۆسىالىستىش نەبەستراوھتەوھە بە شۇرش لەدژى رزىمەوھە. بەبروای من راگەياندى جمھورى سۆسىالىستىش دەتوانى بەرھەمى سەركەوتنى سەربازى، قۇستەنەوھە دەستردن بۇ دەسەلات لەھالەتى بۇشایى سىياسىدا، گودەتاو ھەر شتىكى تر بىت. چونكە جمھورى سۆسىالىستى دەتوانى وەكو دەولەتى دەورەى شۇرشىگىرانە، دەورەى قەيران، دەرېكەوئىت. رەنگە پىكھىنانى ھكومەتى شورابى كرىكارى، لەدواى راگەياندى جمھورى، كارىكى دژوارتر بىت. وە پىويستى بە جەنگى ناوخۇ ھەبىت.

وینای ھەمىد كەموزۇر دووبارەكردنەوھى پىرۆسەى شۇرشى 57 ە (مەبەست لە شۇرشى 1979ى زاینى ئىرانەو). من ئەمە بە موختەمەلترىن ھالەت نازانم. چونكە بالەكانى جمھورى ئىسلامى و ھىزە سىياسىيەكانى دەخىل لە ئىراندا، موچاھىدىن، راستى غەربى و گۇمۇنىستەكانو... تاد، بە گورزئىك گۇرەپانەكە بەدەستەوھە ناگرن و بە گورزئىكىش چۆلى ناكەن. ئەمجارەيان بە ئىحتمالى زۇر راپەرپىن لەسەرەتای شۇرشدا رووئەدات نەك لە كۇتاييەكەيدا.

ھەندى بۇچوونى ناو دەفەكە زۇر يەكلايەنەو ھەندى جار ھەر ھەلەشە. بۇ نەوونە:

"ھىچ گومانئىك لەوھدا نەماوھتەوھە كە شۇرشىكى دىكە لە ئىراندا خەرىكە شكلى ئەگرىت"

بەبروای من ھىچ گومانئىك لەوھدا نىيە كە خەبات بۇ سەرنىگونى لە ئىراندا بەرەدەستىنى. بەلام ئەوھى كە ئایا ئەمە تا ئاستى شۇرشىك بالانەكات جىگەى گومانە. بۇ ھەمىد شۇرش بەفەرز وەرگىراوھە پرسیار ئەوھە كە "شۇرش چ

له ئىرانى ئەمىرۇدا، دەكرى ھەلۋىستى حزب بىت. بەلام بەھتەمى زانىنى شۆرش ھەلۋىستى رەسمىي ئىمە نەبوو ۋە بەتەواۋى دەستۋىي ئىمە دەبەستىتەۋە ۋە ئىمە ئەبەستىتەۋە بە يەك رىگەي نىۋ چەندىن رىگەي موختەمەلەۋە.

بەبرۋاى من، ۋە بەپىي دەقى بىرپارەكە، دەبى شىعارەكە پەيوەست بىكەين بە خەبات بۇ سەرنىگۈنى يەۋە ۋە لەبارە شۆرشەۋە دەبى پىروپاگەندە بۇ پىۋىستى يەكەي بۇ ئىمە ۋە بۇ خەلك بىكرىت. ئىدەي ھەتمى بوۋنى { شۆرش- ۋ }، چ جاي ئەۋەي كە ئىستا لەھالى رووداندايە، بەبرۋاى من دوست نىيە. لانى كەم بىرپارە پەسەندىكراۋەكەي ئىمە ئەمە نىيە. بۇچوۋنىكى بەم جۆرە پىۋىستى بە بىرپارنامە يەك ھەيە لەسەر ھەلۋەرجى سىياسى كە تىايدا خەتمەيەتى شۆرشى نىشاندا بىت.

ئەگەر ھەمىد لەباسىكى جىاۋازدا لەسەر رەۋتى موختەمەلى ئەۋزاعەكە لەروانگەي خۇيەۋە قسەبكات، دەكرى ھەموو ئەمانە چاپ بىكرىت. بەلام ئەم تەفسىرە بۇ روونكرىدەۋە بىرپارىكى گىرنگى نوى، بەماناى پەسەندىكرى ئەم تەفسىرە يە بەۋىنەي ھىلى رەسمى. ۋە ئەمە بەبرۋاى من دوست نىيە. چەند خالىكى تر:

دەربىرىنى پىرسىارى سىھەم بەبرۋاى من باش نىيە. ھەر لەسەرەتاۋە ئەۋ كەسەي گىفتوگۈي لەگەل گراۋە دەخاتە ھەلۋىستىكى دىفاعى يەۋە تا بە ھەزار زەھمەت گومان لەسەر خۇيى ۋە حزب لاپەرەيت. ھەمىدەش زۆر ئەۋەي ھىناۋەتەۋە كە سۆسىالىزىمى ئىمە لەگەل جۆرى روسى ۋە چىنىدا جىاۋازە. كە زۆرتر رەنگدانەۋەي نىگەرانىيەكى خودى ئىمە يە. رەنگە حالەتتىكى نىسپاتى ترو كەم دەستۋىپىگىرتر لە پىرسىارەكەدا، بىتە ماىەي ۋەلامىكى رۆشنگەرەنەترو مەھكەمتر.

ۋەلامى پىرسىارى پىنچەم ناتەۋاۋە. سەرەراى باسى شۆرش كە ئامازەم پىيدا، پىم وايە پىرسىارەكەر لەبارەي پەيوەندى سەرنىگۈنى بە خەباتى رۇزانە ۋە رىفۇرم خۋازانە ۋە رەنگە ئابوۋرى، پەيوەستىي ئەلقە بەلقەي لەمروۋە تا ئەۋ رۇزە پىرسىارى كىردوۋە. ئەم لاپەنەي پىرسىارەكە ۋەلامى ۋەرنەگرتۋتەۋە. ماندوۋ نەبن.

ۋەرگىرانى: سەعید ئەھمەد

* ھەخا: رەۋتتىكى ناسىۋنالىستى فاشىستى مەزىنخۋازىي ئىرانىە.

** پزاك: رىكخراۋىكى ناسىۋنالىستى- فاشىستى كوردى سەر بە (پ.ك.ك) يە لە كوردستانى ئىران.

رەۋتتىك دەگرىتەبەر". بەبرۋاى من رەۋتتىكى موختەمەل ئەمە يە كە كار نەگاتە شۆرش، كودەتاۋ پەرچەكودەتا بىكرىت. رۇيم بروات ۋە مەملەكەت بىچىتە ناۋ قۇناغىكى ئالۋزى ناسەقامگىرىي سىياسى ۋە كىشمەكىشى عەسكەرىيەۋە.

"ئىمە بە شىعارى جەمهورى سۆسىالىستى رايدەگە يەنەن كە لەۋ شۆرشەي كە بەرپوۋىيە كرىكاران لەگەل جەمهورى ئىسلامىدا سەرمایەدارى لەگۇر دەنەن." بىگومان ئىمە ئەمەمان دەۋىت. بەلام بەم شىعارە ئىمە شتتىك لەبارەي خەتمەيەتى بەرپوۋىيە شۆرش ۋە ئەۋەي كە كرىكاران چى دەكەن ئالىين، بەلكو قسە لەسەر خەتمەيەتى سەرنىگۈنى ۋە ئەۋە دەكەين كە ئىمە جىمان دەۋىت.

"بەرزكرىدەۋەي ئەم شىعارە لەلايەن حزبەۋە پىشت بە خەتمى بىننىنى روودانى شۆرش ۋە سەرنىگۈنى رۇيم دەبەستىت" (دەقى خودى پىرسىارى دوۋەم). بەبرۋاى من وانىيە. بىرپارەكە باس لە خەتمەيەتى پەرسەندى خەبات بۇ سەرنىگۈنى دەكات نەك شۆرش. بەرزكرىدەۋەي ئەم شىعارە لەلايەن حزبەۋە، بەپىي دەقى بىرپارەكە، بەمەبەستى مەلوسكرىدى شىعارى حزبە لە جەرگەي خەبات بۇ سەرنىگۈنىدا.

"ھەرۋەك حزبى ئىمە پىشبنى شۆرش ۋە سەرنىگۈنى رۇيم دەكات". پىشبنى سەرنىگۈنىمان كىردوۋە، بەلام شۆرش مەرج نىيە.

"شۆرشىك كە لە ئىراندا خەرىكە روۋنەدات لەم رىسايە بەدەرنىيە" شىعارى جەمهورى سۆسىالىستى لەراستىدا دەربىرىنىكى جەماۋەرىتى شىعارى ھەتمەيەتى كرىكارىيە لە ھەلۋەرجى شۆرشگىرانەي ئەمروۋى ئىراندا".

پىم وانىيە بىكرىت ھەلۋەرجى ئەمروۋى ئىران بە ھەلۋەرجى شۆرشگىرانە ۋەسەف بىكرىت. بەلام شىعارەكەي ئىمە بۇ ھەلۋەرجى خەباتى بەربلاۋە لەپىناۋى سەرنىگۈنىدا. تەننەت ئەگەر شۆرشىكىش لەئارادا نەبىت.

"جەمهورى سۆسىالىستى تەننا بە شۆرش دەكرى بەرقەرار بىكرىت چۈنكە رۇيمى ئىران بەزمانى خۇش لاناچىت".

شۆرش تەننا بەدىلى "زمانى خۇش" نىيە. رۇيمى ئىران دەبى بە زۆر سەرنىگۈن بىكرىت. بەلام مەرج نىيە ھەموو زۆرىك شۆرش بىت.

"لەم شۆرشەدا چىنى كرىكار تەننا نىيە. زۇرىنەي ھەرەزۇرى كۇمەلگا واتە ژنان، لاۋان ۋە بەشىكى فراۋانى توپزە بىبەشە شارىيەكان لەم شۆرشەدا لەپال كرىكارانندان"

لە كام شۆرشدا؟ لە نەبەرد بۇ سەرنىگۈنىدا رەنگە ئەم وىنايە راست بىت (ھەرچەندە لاۋان ۋە ژنانىش دابەش دەبن) بەلام لە شۆرش بۇ كىردى "رۇيمى ئىسلامى بە دوايىن رۇيمى سەرمایەدارى (لە ئىرانداۋ)"، بەپىچەۋانەۋە بەبرۋاى من كرىكاران زۇرىنەيەكى ھەرەزۇرىان لەگەلدا نابىت.

خولاسەي كەلام، ئەم بابەتە لەسەر خەتمى بوۋنى شۆرشەۋ شىعارى جەمهورى سۆسىالىستى لەمەۋە ھەلئەھىنجى. پىۋىستى شۆرش ۋە تەننەت موختەمەل بوۋنى، واتە ۋاقى بوۋنى ئىجتىمالى شۆرش، ۋە خەيالى نەبوۋنى ئەم ئىجتىمالە